

Obsah

Úvod	1
Oddíl A: Úvod do ekonomie	3
1. Základní pojmy a souvislosti ekonomie	5
1.1 Ekonomický způsob myšlení	5
1.2 Role modelu v ekonomii	7
1.2.1 Model ekonomického koloběhu	7
1.2.2 Model hranice produkčních možností	12
1.3 Členění ekonomie	15
1.4 Základní metody a nástroje ekonomické analýzy	18
1.4.1 Funkce a její charakteristiky	18
1.4.2 Graf a sklon funkce	20
1.4.3 Derivace	22
1.4.4 Mezní a průměrná veličina	24
1.4.5 Optimalizace funkce	25
2. Trh a jeho charakteristika	31
2.1 Trh, směna a cena	31
2.2 Funkce trhu	32
2.3 Typy trhů	32
2.4 Subjekty trhu	33
2.5 Základní elementy trhu	34
2.5.1 Nabídka	34
2.5.2 Poptávka	36
2.5.3 Cena	39
2.5.4 Konkurence	41
Oddíl B: Všeobecná rovnováha	47
3. Racionální chování spotřebitele a formování poptávky	49
3.1 Rozpočtové omezení spotřebitele	49
3.2 Spotřebitelské preference	53
3.2.1 Preference spotřebitele a jeho užitek	53
3.2.2 Indiferenční analýza	56

3.2.3 Optimální výběr spotřebitele	59
3.3 Odvození individuální poptávkové křivky	62
3.3.1 Elasticita poptávky	64
4. Výroba a volba technologie	73
4.1 Teorie firmy a problematika výroby	73
4.1.1 Technologické omezení a produkční funkce	74
4.2 Výroba v krátkém období	75
4.3 Výroba v dlouhém období	78
4.3.1 Izokvanta a mezní míra technické substituce	78
4.3.2 Izokosta	80
4.3.3 Nákladové optimum firmy	82
4.3.4 Optimální objem produkce a náklady v dlouhém období	84
5. Všeobecná rovnováha	91
5.1 Směna a její efektivnost	92
5.1.1 Edgeworthův box-diagram směny	93
5.1.2 Obchodování na konkurenčním trhu	97
5.2 Výroba a její efektivnost	99
5.2.1 Edgeworthův box-diagram výroby	100
5.2.2 Hranice produkčních možností	102
5.3 Efektivnost výrobního mixu	104
Oddíl C: Ekonomický zisk firmy	111
6. Ekonomický zisk, příjmy a náklady firmy	113
6.1 Zisk firmy	113
6.2 Příjmy firmy	114
6.2.1 Příjmy firmy na dokonale konkurenčním trhu	115
6.2.2 Příjmy firmy na nedokonale konkurenčním trhu	117
6.3 Náklady firmy	119
6.3.1 Náklady firmy v krátkém období	122
6.3.2 Náklady firmy v dlouhém období	125
6.3.3 Vzájemný vztah mezi krátkodobými a dlouhodobými náklady	127
Oddíl D: Vliv tržního prostředí na chování firmy	133
7. Model dokonale konkurenční firmy	135
7.1 Podstata dokonalé konkurence	135
7.2 Výstup firmy ve velmi krátkém období	136

7.3 Výstup firmy v krátkém období	137
7.3.1 Individuální a tržní nabídka dokonale konkurenčního trhu v krátkém období	140
7.3.2 Rozhodování firmy o produkci v krátkém období	142
7.4 Výstup firmy v dlouhém období	144
7.4.1 Ceny vstupů a nabídka odvětví v dlouhém období	144
7.4.2 Rozhodování firmy o produkci v dlouhém období	146
7.5 Efektivnost dokonale konkurenčního trhu	149
7.5.1 Efektivnost z pohledu přebytku spotřebitele a přebytku výrobce	149
8. Model nedokonalé konkurenčního trhu	155
8.1 Podstata nedokonalé konkurence	155
8.2 Příčina vzniku nedokonalé konkurence	156
8.3 Podoby nedokonalé konkurence	157
8.3.1 Monopol	158
8.3.2 Oligopol	162
8.3.3 Monopolní konkurence	165
8.3.4 Neefektivnost nedokonalé konkurenčního trhu	166
Oddíl E: Trhy výrobních faktorů	173
9. Trh výrobních faktorů – trh půdy a trh práce	175
9.1 Ceny výrobních faktorů	175
9.1.1 Pozemková renta	179
9.2 Trh práce v podmínkách dokonalé konkurence	180
9.3 Trh práce v podmínkách nedokonalé konkurence	182
9.3.1 Úloha odborů na trhu práce	183
9.3.2 Monopson	184
10. Trh výrobních faktorů – trh kapitálu	191
10.1 Pojetí kapitálu	191
10.2 Kapitálové statky a jejich akumulace	192
10.3 Trh kapitálu	193
10.4 Výnosy z kapitálu	198
Oddíl F: Stát a jeho role z pohledu mikroekonomie	203
11. Tržní selhání a mikroekonomická úloha státu	205
11.1 Vymezení tržního selhání a jeho základních forem	205
11.2 Nedokonalá konkurence	206

11.3 Externality	207
11.3.1 Externality a efektivnost	208
11.4 Veřejné statky	210
11.5 Nedokonalé informace	213
11.6 Stát a tržní selhání	214
11.6.1 Eliminace externalit	215
11.6.2 Problém veřejných statků	216
11.6.3 Asymetrická informace	217
11.7 Vládní selhání	217
12. Teorie veřejné volby	223
12.1 Veřejná volba	223
12.2 Subjekty politického trhu	224
12.3 Mechanismy veřejné volby	226
12.3.1 Teorém středního voliče	229
12.4 Dobývání renty a role byrokracie	230
Oddíl G: Přílohy	237
Rejstřík	254